

J. Bb.

"Niewiedomyje ziemi", Richard Hennig, Moskwa 1961 : [recenzja]

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 7/4, 576

1962

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

NOTATKI BIBLIOGRAFICZNE

Storia figurata delle invenzioni, della selce scheggiata al volo spaziale. A cura di Umberto Eco e G. B. Zorzoli. Bompiani Editore, Milano 1961, s. 359, ilustr. 1275.

Les grands travaux de l'humanité. Direction générale: Robert Lafont. Editions du Pont Royal, Paris 1961, s. 293, ilustr. 515.

Rosnące w krajach zachodnioeuropejskich zainteresowanie historią techniki wyraziło się w roku ubiegłym m. in. wydaniem dwu albumów o ilustracjach tak licznych i tak pięknych, jakie spotykało się dotychczas jedynie w książkach z historii sztuki i architektury. Szczególnie francuski album *Wielkie roboty ludzkości* stoi pod tym względem na znakomitym poziomie, choć reprodukcje kolorowe są również doskonałe i we włoskim.

Tekst albumu francuskiego, wydanego w serii „Panoramy Historii” i poprzedzonego przedmową Jules Mocha, jest napisany lekko i zgrabnie, lecz bez ambicji dostarczenia większego zasobu informacji naukowych. Tekst włoski natomiast, poprzedzony przedmową znakomitego uczonego G. Colonnietiego, jest znacznie obszerniejszy i stara się dostarczyć czytelnikowi uporządkowaną informację o zasadniczych kierunkach rozwoju techniki.

Wydawnictwo włoskie obejmuje całość dziejów techniki — od paleolitu do lotu Gagarina, album francuski natomiast koncentruje się na wielkich przedsięwzięciach inżynieryjnych i budowlanych, włączając w rozdziale końcowym wykorzystywanie energii jądrowej i loty kosmiczne i kończąc również na Gagarinie. Oba albumy obejmują nie tylko technikę europejską, ale i innych kontynentów, szczególnie album francuski szeroko uwzględnia budowle Indii, Chin, Inków i Azteków. W albumie tym wiele miejsca poświęcono również wielkim budowlom i robotom inżynieryjnym radzieckim.

Polska jest w albumie francuskim reprezentowana przez parę sztychów z kopalni wielickiej (nazwanej „Wielicza”), przez wzmiankę o „dwu aptekarzach galicyjskich”, którzy otrzymali naftę i zastosowali ją do oświetlenia, oraz przez fotografie zniszczeń i odbudowy Warszawy. W albumie włoskim — poza Kopernikiem i Heweliuszem — również występują *due farmacisti della Galizia (Polonia)*.

E. O.

Richard Hennig, *Niewiedomyje ziemli*. Przekład z niemieckiego L. F. Wolfsona i R. Z. Piersica (t. I), E. K. Krasnokrutojskiej i A. D. Rajchsztejna (t. II). Redakcja A. B. Ditmana. Izdatielstwo Innostrannoj Litieratury, Moskwa 1961, t. I, s. 515, t. II, s. 518.

Wydane po raz pierwszy w języku niemieckim w latach 1936—1939 4-tomowe dzieło R. Henniga *Terrae incognitae* jest powszechnie cenione przez historyków geografii. Radzieccy geografowie-historycy, wydając pełny jego przekład, docenili w nim bogactwo materiałów źródłowych i ich krytyczną analizę. Dzieło obejmuje historię odkryć geograficznych do czasów Kolumba. W I tomie omówione są odkrycia od ekspedycji Egipcjan do legendarnego kraju Punt (lata 1493—92 p.n.e.) do rzekomego poselstwa Rzymian do Chin (166 n.e.). Tom II traktuje o podróżach lądowych i wyprawach morskich do 1200 r., w tym również o wyprawach Europejczyków do wschodnich wybrzeży Ameryki Północnej i odkryciach Islandii i Grenlandii.

J. Bb.